

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จังหวัดอำนาจเจริญ ได้ดำเนินงานตามโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามนโยบายของรัฐบาล และกระทรวงสาธารณสุข ผู้วิจัยต้องการทราบระดับของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิต ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับโครงการ คือ บุคลากรสาธารณสุข และข้าราชการตำรวจ สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะได้ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อประเมินผลโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในจังหวัดอำนาจเจริญ ใน ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) และ ด้านผลผลิต (Product)

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการ ที่มีต่อโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1.2 สมมติฐานการวิจัย

1.2.1 ข้าราชการที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

1.2.2 ข้าราชการที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

1.2.3 ข้าราชการที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

1.2.4 ข้าราชการที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

1.2.5 ข้าราชการที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

1.2.6 ข้าราชการที่มีอายุราชการต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการ
รณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร

ประชากรที่นำมาศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ข้าราชการ) ที่
ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในจังหวัดอำนาจเจริญ แยก
เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

(1) ประชากรกลุ่มที่ 1 ได้แก่ บุคลากรสาธารณสุข จำนวน 913 คน

(2) ประชากรกลุ่มที่ 2 ได้แก่ ข้าราชการตำรวจ จำนวน 897 คน

รวมประชากรทั้งสิ้น 1,810 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง และขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ในการสุ่มตัวอย่างกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ข้าราชการ) ที่ปฏิบัติงาน
เกี่ยวข้องกับการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในจังหวัดอำนาจเจริญ ใช้วิธีการ
สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม ดังนี้

(1) จัดแบ่งกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ข้าราชการ) ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการ
รณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นกลุ่มอำเภอ โดยอาศัย
หลักทางภูมิศาสตร์ขอบเขตของพื้นที่ได้ทั้งหมด 7 กลุ่ม/อำเภอ

(2) เลือกกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ข้าราชการ) จากข้อ 1) เพียง 1
กลุ่ม โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยเลือกกลุ่มอำเภอเมืองเป็นตัวแทน
ประชากร

ก. การสุ่มตัวอย่างบุคลากรสาธารณสุข

ในการสุ่มตัวอย่างบุคลากรสาธารณสุข ในอำเภอเมือง ที่เลือกมา
ศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสองขั้นตอน (Two – Stage Simple Random Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสุ่มตัวอย่างหน่วยงานสาธารณสุข จากหน่วยงาน
สาธารณสุขทั้งหมดในเขตอำเภอเมืองประกอบด้วย สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมือง 1 แห่ง สถานี
อนามัย 23 แห่ง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอำนาจเจริญ 1 แห่ง โรงพยาบาลอำนาจเจริญ 1 แห่ง
รวมจำนวน 26 แห่ง ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ของหน่วยงานทั้งหมด การสุ่มจะได้
หน่วยงานขึ้นมา 13 แห่ง โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ขั้นที่ 2 การสุ่มตัวอย่างบุคลากรสาธารณสุข จากหน่วยงานที่สุ่มได้ในขั้นตอนที่ 1 มีจำนวน 13 หน่วยงาน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นหน่วยงานสถานีนามัยผู้วิจัยใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างที่เป็นหน่วยงาน โรงพยาบาลอำนาจเจริญ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอำนาจเจริญ ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ของจำนวนบุคลากรทั้งหมด โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ดังนั้นจะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 242 คน

ข. การสุ่มตัวอย่างข้าราชการตำรวจ

ในการสุ่มตัวอย่างข้าราชการตำรวจในอำเภอเมือง ที่เลือกมาศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นหน่วยงานสถานีตำรวจ ทั้ง 5 แห่ง ประกอบด้วย สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง 1 แห่ง สถานีตำรวจภูธรจังหวัดอำนาจเจริญ 1 แห่ง สถานีตำรวจภูธรตำบล 2 แห่ง กองกำกับการตำรวจทางหลวง 1 แห่ง ผู้วิจัยใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และได้ทำการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ของจำนวนบุคลากรทั้งหมด โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ดังนั้นจะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 192 คน รวมขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 434 คน

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นสอบถามทั้งปลายปิดและปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ซึ่งสามารถระบุรายละเอียดได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วัดระดับของความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 วัดบริบท ส่วนที่ 2 วัดปัจจัยนำเข้า ส่วนที่ 3 วัดกระบวนการดำเนินงาน ส่วนที่ 4 วัดผลผลิต

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการ

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 434 ชุด ใช้วิธีการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างโดยตรง ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลประมาณ 2.5 เดือน

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science)

1.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประการ ดังนี้

6.1.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

สถิติที่ใช้ในการหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา

(Alpha Coefficient Method) ตามแนวของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด 2532 : 107)

6.1.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สถิติ ดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติอนุมาน คือ การทดสอบสมมติฐานใช้การทดสอบค่าที (t – test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

1.7 สรุปผลการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานตามโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สรุปผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1.7.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1) เพศ กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย (ร้อยละ 51.2) เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 48.8)
- 2) อายุ ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี (ร้อยละ 39.9) รองลงมา ได้แก่ อายุระหว่าง 20 - 30 ปี (ร้อยละ 32.0) และกลุ่มที่มีอายุมากกว่า 50 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 6.9)
- 3) อาชีพ มีอาชีพเป็นบุคลากรสาธารณสุข (ร้อยละ 55.8) มีอาชีพเป็นข้าราชการตำรวจ (ร้อยละ 44.2)
- 4) ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 62.2) และกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.2)
- 5) รายได้ต่อเดือน ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001 - 15,000.- บาท (ร้อยละ 39.2) รองลงมาได้แก่ 5,000 - 10,000.-บาท (ร้อยละ 31.1) และกลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000.-บาท มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.5)

6) อายุราชการ ส่วนใหญ่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี (ร้อยละ 23.5) และระหว่าง 5 - 10 ปี (ร้อยละ 23.5) รองลงมาได้แก่ 11 - 15 ปี (ร้อยละ 18.9) ตามลำดับ และกลุ่มที่มีอายุราชการมากกว่า 25 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 7.4)

1.7.2 ผลการวิเคราะห์ในภาพรวม ระดับของความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรสาธารณสุข และข้าราชการตำรวจ มีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$) และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงาน ด้านบริบท ด้านผลผลิต และด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง ($\bar{X} = 3.39, \bar{X} = 3.35, \bar{X} = 3.30, \bar{X} = 3.04$) ตามลำดับ กล่าวคือ ด้านกระบวนการดำเนินงานมีการวางแผนที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ การจัดทำโครงการมีการสำรวจความเป็นไปได้ การบริหารงานบุคคลเจ้าหน้าที่ได้รับการฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อม ผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ ความสามารถ การอำนวยความสะดวกในการทำงานเป็นทีม ประชุมคณะทำงาน และการติดต่อประสานงานทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายองค์กรภาคีต่าง ๆ กลยุทธ์ที่ใช้ ในกิจกรรมการรณรงค์ ที่ส่งผลให้โครงการสำเร็จได้ การติดตามตรวจสอบมีการเก็บรวบรวมข้อมูล สรุปผล รายงาน และติดตามความก้าวหน้าของโครงการ ด้านบริบท ได้แก่ นโยบายของรัฐในการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นนโยบายที่มีความชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้ มีความสอดคล้องกับปัญหาในพื้นที่ ประชาชนในพื้นที่เล็งเห็นความสำคัญของการรณรงค์ ทั้งประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีความพร้อมในการดำเนินการและให้การสนับสนุน ประชาชนในพื้นที่รับรู้มาตรการทางกฎหมายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างทั่วถึง ด้านผลผลิต ได้แก่ ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการสามารถลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลงได้ การยอมรับของประชาชน และผลกระทบของโครงการสามารถปรับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนได้ มีความพร้อมและความเพียงพอด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ จำนวนบุคลากร จำนวนงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร วิธีการรณรงค์ และสื่อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการกิจกรรมการรณรงค์

1.7.3 ผลการวิเคราะห์เป็นรายด้านในแต่ละด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับของความคิดเห็นในการดำเนินการตามโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังต่อไปนี้

1) ผลการวิเคราะห์ในด้านบริบท เป็นรายชื่อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างบุคลากรสาธารณสุข และข้าราชการตำรวจ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านบริบทโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ระดับของความคิดเห็นในด้านบริบทเกี่ยวกับโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับมาก ได้แก่ นโยบายของรัฐในการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นนโยบายที่มีความชัดเจน ($\bar{X} = 3.69$)

หน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถามมีความพร้อมที่จะดำเนินการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($\bar{X} = 3.64$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง

2) ผลการวิเคราะห์ในด้านปัจจัยนำเข้า เป็นรายชื่อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างบุคลากรสาธารณสุข และข้าราชการตำรวจ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$) และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ระดับของความคิดเห็นในด้านปัจจัยนำเข้าเกี่ยวกับโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง

3) ผลการวิเคราะห์ในด้านกระบวนการดำเนินงาน เป็นรายชื่อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างบุคลากรสาธารณสุข และข้าราชการตำรวจ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ระดับของความคิดเห็นในด้านกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายของโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เน้นกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงาน ($\bar{X} = 3.79$) และกิจกรรมการรณรงค์ต่าง ๆ เน้นกระทำในช่วงเทศกาล งานบุญประเพณี และวันสำคัญ ($\bar{X} = 3.75$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง

4) ผลการวิเคราะห์ในด้านผลผลิต เป็นรายชื่อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างบุคลากรสาธารณสุข และข้าราชการตำรวจ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลผลิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ระดับของความคิดเห็นในด้านผลผลิตเกี่ยวกับโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง

1.7.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็น ต่อการดำเนินการตามโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามปัจจัย 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านผลผลิต จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอายุราชการ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น และผลของการวิเคราะห์เปรียบเทียบ พบความแตกต่าง และไม่แตกต่าง ดังนี้

1) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศชาย และหญิง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชาย และหญิง มีความเห็นในด้านบริบทเกี่ยวกับการดำเนินการโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอายุ 20 – 30 ปี, กลุ่มอายุ 31 – 40 ปี, กลุ่มอายุ 41 – 50 ปี และ กลุ่มอายุมากกว่า 50 ปี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามอายุ มีความคิดเห็นในด้านบริบทโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

2) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอาชีพ บุคลากรสาธารณสุข และกลุ่มอาชีพข้าราชการตำรวจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามกลุ่มอาชีพมีความคิดเห็นในด้านบริบทโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา มีความคิดเห็นในด้านบริบทโดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มรายได้ต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามกลุ่มรายได้ต่อเดือน มีความคิดเห็นในด้านบริบทโดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอายุราชการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามกลุ่มอายุราชการ มีความคิดเห็นในด้านบริบทโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศชาย และหญิง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชาย และหญิง มีความคิดเห็นในด้านปัจจัยนำเข้าเกี่ยวกับการดำเนินการโครงการณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอายุ 20 – 30 ปี, กลุ่มอายุ 31 – 40 ปี, กลุ่ม อายุ 41 – 50 ปี และ กลุ่มอายุมากกว่า 50 ปี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามอายุ มีความคิดเห็นในด้านปัจจัยนำเข้าโดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอาชีพ บุคลากรสาธารณสุข และกลุ่มอาชีพข้าราชการตำรวจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามกลุ่มอาชีพมีความคิดในด้านปัจจัยนำเข้าโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา มีความคิดเห็นในด้านปัจจัยนำเข้าโดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มรายได้ต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามกลุ่มรายได้ต่อเดือน มีความคิดเห็นในด้านปัจจัยนำเข้าโดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอายุราชการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามกลุ่มอายุราชการ มีความคิดเห็นในด้านปัจจัยนำเข้าโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศชาย และหญิง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชาย และหญิง มีความคิดเห็นในด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการ วรรณคดีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอายุ 20 – 30 ปี, กลุ่มอายุ 31 – 40 ปี, กลุ่ม อายุ 41 – 50 ปี และ กลุ่มอายุมากกว่า 50 ปี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามอายุ มีความคิดเห็นในด้านกระบวนการดำเนินงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอาชีพ บุคลากรสาธารณสุข และกลุ่มอาชีพข้าราชการตำรวจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามกลุ่มอาชีพมีความคิดเห็นในด้านกระบวนการดำเนินงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา มีความคิดเห็นในด้านกระบวนการดำเนินงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มรายได้ต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามกลุ่มรายได้ต่อเดือน มีความคิดเห็นในด้านกระบวนการดำเนินงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอายุราชการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามกลุ่มอายุราชการ มีความคิดเห็นในด้านกระบวนการดำเนินงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศชาย และหญิง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชาย และหญิง มีความคิดเห็นในด้านผลผลิตเกี่ยวกับการดำเนินการ โครงการวรรณคดีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอายุ 20 – 30 ปี, กลุ่มอายุ 31 – 40 ปี, กลุ่ม อายุ 41 – 50 ปี และ กลุ่มอายุมากกว่า 50 ปี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามอายุ มีความคิดเห็นในด้านผลผลิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอาชีพ
บุคลากรสาธารณสุข และกลุ่มอาชีพข้าราชการตำรวจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามกลุ่มอาชีพมี
ความคิดเห็นด้านผลผลิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มระดับ
การศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา มีความคิดเห็นในด้านผลผลิต
โดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มรายได้ต่อ
เดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามกลุ่มรายได้ต่อเดือน มีความคิดเห็นในด้านผลผลิตโดยรวม
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอายุราชการ
พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามกลุ่มอายุราชการ มีความคิดเห็นด้านผลผลิตโดยรวมแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อภิปรายผล

จากการวิจัยประเมินผลโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ :
กรณีศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ โดยใช้ CIPP Model เป็นกรอบแนวคิด ในการประเมินผลการวิจัย
พบประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัยในด้านบริบท ในการดำเนินการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ปัจจัยด้านความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีปัจจัยที่
มีความเห็นว่าการดำเนินการมากเป็นลำดับที่ 1 ได้แก่ นโยบายของรัฐในการรณรงค์ลดการ
บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นนโยบายที่มีความชัดเจน และปัจจัยที่มีความเห็นว่าการ
ดำเนินการมากเป็นลำดับที่ 2 ได้แก่ หน่วยงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติมีความพร้อมที่จะดำเนินการ
รณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การดำเนินการ
ตามโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความชัดเจนในเชิงนโยบาย และสามารถ
นำนโยบายของรัฐไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จได้ ประกอบกับโครงการรณรงค์มีความสอดคล้องกับ
ปัญหาในพื้นที่ ประชาชนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาและมีความ
ต้องการ ความพร้อมที่จะให้การสนับสนุนโครงการ หน่วยงาน/องค์กรผู้ปฏิบัติมีความพร้อมที่จะ
ดำเนินงานตามโครงการ ประกอบกับรัฐบาลได้ประกาศนโยบายหรือแนวคิดหลายประการที่แสดง

ให้เห็นว่ารัฐมีความตั้งใจจริงในการแก้ไขปัญหาสุรา เช่น ประกาศนโยบาย "เมืองไทยแข็งแรง" เป็นวาระแห่งชาติ เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2547 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับ สำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2546 : 17-18) ซึ่งพบว่า ประชาชนร้อยละ 95.2 เห็นด้วยกับการรณรงค์ นอกจากนั้นประชาชนร้อยละ 92.9 สนับสนุนให้มีการรณรงค์ลดเหล้าในช่วงเข้าพรรษาในปีต่อไป

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นเหตุที่สรุปได้ว่า ระดับของการดำเนินงานในด้านบริบท กล่าวคือ การดำเนินโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความชัดเจนในเชิงนโยบาย และสามารถนำนโยบายของรัฐ ไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จได้ ประกอบกับโครงการรณรงค์มีความสอดคล้องกับปัญหาในพื้นที่ ประชาชนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาและมีความต้องการ ความพร้อมที่จะให้การสนับสนุน โครงการ หน่วยงาน/องค์กร ผู้ปฏิบัติมีความพร้อมที่จะดำเนินงานตามโครงการ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการตอบสนองวัตถุประสงค์เป้าหมายของโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 จากผลการวิจัยในด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ระดับของความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในภาพรวมทุกปัจจัยมีความเห็นด้านความพร้อม ความเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ความพร้อมและความเพียงพอด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ในการดำเนินงานตามโครงการ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมการรณรงค์ลดการบริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความเหมาะสม ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพในพื้นที่ ได้รับการสนับสนุนเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์เพื่อใช้ในกิจกรรมการรณรงค์จากหน่วยงานอื่น การจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อใช้ในกิจกรรมการรณรงค์ได้รับการสนับสนุนอย่างรวดเร็ว ทันท่วงที มีวิธีการดำเนินงานด้านการบำบัดรักษาหรือควบคุมการเมามากกว่าการป้องกัน จำนวนบุคลากรที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งภาครัฐและภาคประชาชนมีเพียงพอ มีการตั้งคณะทำงาน และกำหนดผู้รับผิดชอบในการกิจอย่างชัดเจน ใช้วิธีการรณรงค์แบบเข้าถึงตัวประชาชนในพื้นที่ จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าในการดำเนินการตามโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความพร้อม ความเพียงพอด้านปัจจัยนำเข้าซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานตามโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี (www.thaihealth.or.th) ประธานกรรมการมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ ในการเสนอยุทธศาสตร์ในการลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ว่า ควรร่วมมือกันทุกฝ่ายไม่ใช่เพียงองค์กรใดองค์กรหนึ่ง เจ้าหน้าที่ตำรวจอาจไม่เพียงพอในการตรวจจับวัดระดับแอลกอฮอล์

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น สอดคล้องและตรงกับสภาพข้อเท็จจริงในปัจจุบัน ที่ระดับของการดำเนินงานตามโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เป็นอยู่ในด้านปัจจัยนำเข้าในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินโครงการโดยมีสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับภาคีพันธมิตรในการจัดกิจกรรมรณรงค์ โดยมีเงินกองทุนจากเงินภาษีที่รัฐจัดเก็บเพิ่มจากผู้ผลิตและนำเข้าสุราและยาสูบในอัตราร้อยละ 2 ซึ่งในปัจจุบันมีรายได้ราวปีละ 2 – 2.5 พันล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 0.75 ของรายจ่ายด้านสุขภาพทั้งหมด ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินงานของโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้มีประสิทธิภาพตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้

2.3 จากผลการวิจัยในด้านกระบวนการดำเนินงาน พบว่า ระดับของความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในภาพรวมทุกปัจจัยมีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 1 ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายของโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เน้นกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงาน ลำดับที่ 2 ได้แก่ กิจกรรมการรณรงค์ต่าง ๆ เน้นกระทำในช่วงเทศกาล งานบุญประเพณี และวันสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ เมื่อเดือนมิถุนายน 2546 (ข้อมูลจาก สำนักงานสถิติแห่งชาติ www.thaihealth.or.th) พบว่า ประชาชนร้อยละ 78 เห็นด้วยต่อการรณรงค์ให้เยาวชนลดหรือเลิกการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยให้เหตุผลต่อแนวทางการรณรงค์ที่สำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ การชี้แจงโทษที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์ การออกกฎหมายควบคุมอย่างจริงจัง และการส่งเสริมการกีฬาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อเยาวชน การสำรวจยังพบว่า เด็กและวัยรุ่นเพศชายที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีจำนวนถึง 2.3 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 43 หรือเกือบครึ่งหนึ่งของประชากรในกลุ่มอายุนี้อยู่ และในช่วงเพียง 5 ปี (2539 – 2544) ผู้หญิงวัย 15 – 19 ปี ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มจำนวนขึ้นร้อยละ 90 หรือเกือบเท่าตัว คือ จากร้อยละ 1.0 เป็นร้อยละ 1.9 สำหรับผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กลุ่มใหญ่ที่สุด คือ กลุ่มวัยทำงาน อายุ 25 – 29 ปี ร้อยละ 39.3 ซึ่งพบว่า มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปจากผลการสำรวจครั้งก่อนหน้าในปี 2539 ที่พบว่า กลุ่มที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 40 – 49 ปี และผลการวิจัยของสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับ สำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2546 : 18) ซึ่งพบว่า ประชาชนระบุว่า ควรมีการรณรงค์ลดเหล้าในช่วงต่าง ๆ ดังนี้ วันสงกรานต์/วันครอบครัว (ร้อยละ 43.2) วันปีใหม่ (ร้อยละ 39.2) ทุกเทศกาล (ร้อยละ 16.8) วันพระ (ร้อยละ 9.4) วันลอยกระทง (ร้อยละ 9.0) ลดตลอดปี (ร้อยละ 7.6) วันพ่อ (ร้อยละ 7.2) วันสำคัญทางศาสนา (ร้อยละ 6.2) ส่วน ผลการสำรวจของสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ เมื่อเดือนมิถุนายน 2546 (ข้อมูลจาก สำนักงาน

สถิติแห่งชาติ www.thaihealth.or.th) พบว่า ช่วงเทศกาลเข้าพรรษา ชาวพุทธจำนวนมากตั้งใจจะงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถึงกว่าร้อยละ 30

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น การดำเนินงานด้านกระบวนการตามโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในภาพรวมมีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายของโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เน้นกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงาน และกิจกรรมการรณรงค์ต่าง ๆ เน้นกระทำในช่วงเทศกาลงานบุญประเพณี และวันสำคัญ เพราะเหตุว่า กลุ่มเป้าหมายที่เน้นกลุ่มวัยรุ่น วัยทำงานเป็นกลุ่มเสี่ยงที่มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด และช่วงของการดำเนินกิจกรรมที่เน้นกระทำในช่วงเทศกาล งานบุญประเพณี และวันสำคัญต่าง ๆ เพราะเป็นโอกาสที่ประชาชนได้มีงานรื่นเริง และมีการจับจ่ายใช้สอยมากเป็นพิเศษ อันจะส่งผลให้โครงการรณรงค์ประสบผลสำเร็จได้

2.4 จากผลการวิจัยในด้านผลผลิต พบว่า ระดับของความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในภาพรวมทุกปัจจัยมีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ การดำเนินโครงการสามารถลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลงได้ ประชาชนได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการรณรงค์ ประชาชนได้รับความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินหลังจากรณรงค์แล้ว ประชาชนให้การยอมรับและให้ความร่วมมือในการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นอย่างดี ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการผลักดันให้โครงการบรรลุเป้าหมายได้ การดำเนินโครงการ สามารถปรับพฤติกรรม และนิสัยการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิจัยของสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับ สำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2546 : 16-17) ซึ่งพบว่า ผลการดำเนินโครงการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา กลุ่มตัวอย่างงดดื่มตลอดช่วงเข้าพรรษา (ร้อยละ 29.7) ในขณะที่งดดื่มเป็นบางช่วง (ร้อยละ 24.4) และไม่ได้งดดื่มในช่วงเวลาดังกล่าว (ร้อยละ 43.3) โดยบุคคลที่ไม่ได้งด ในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา ระบุว่า สาเหตุที่ไม่ได้งด เนื่องจากตนดื่มเป็นบางเวลาดื่มไม่มาก หรือนาน ๆ ดื่มครั้ง (ร้อยละ 30.2) ในขณะที่ ต้องดื่มเนื่องจากมีงานเลี้ยงสังสรรค์ ส่วนบุคคล (ร้อยละ 14.7) อ้างว่า อยากดื่ม/ไม่สามารถอดใจได้ (ร้อยละ 13.6) มีเพื่อนมาก /ต้องเข้าสังคมบ่อย (ร้อยละ 12.8) และประชาชนที่เคยเห็น/รับรู้โครงการ มีความเข้าใจที่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 63.3) ในขณะที่ไม่มีความเข้าใจที่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 28.3) และ ระบุว่า ไม่แน่ใจ (ร้อยละ 8.4) พฤติกรรมการบอกต่อของประชาชน นำข้อมูลเกี่ยวกับโครงการงดเหล้าไปบอกต่อ (ร้อยละ 67.8)

จากผลการวิจัยดังกล่าว จึงเป็นเหตุผลที่อธิบายถึงความก้าวหน้าของความสำเร็จผลผลิตของการดำเนินงานตามโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นระดับที่พึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน เป็นจุดเริ่มต้นของโครงการซึ่งเป็นผลจาก

ปานกลาง ซึ่งเป็นระดับที่พึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน เป็นจุดเริ่มต้นของโครงการซึ่งเป็นผลจากการสนองนโยบาย กระบวนการบริหาร การติดตามผล ตลอดจนกิจกรรมการรณรงค์ได้รับการเอาใจใส่ให้ดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ในการประเมินผลโครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ :
กรณีศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ จากผลการวิจัยข้างต้น มีข้อเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุงให้
ดำเนินงานตามโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการที่ตั้งไว้ ดังต่อไปนี้

3.1.1 จากการศึกษาในด้านบริบท มีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1) ควรให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชน เนื่องจากปัจจัยด้านความพร้อม ความเต็มใจสนับสนุนการรณรงค์ และการเล็งเห็นความสำคัญของประชาชน มีความพร้อมอยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้นในการเตรียมความพร้อมเพื่อดำเนินโครงการควรที่จะสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชน เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อประชาชนจะได้เห็นความสำคัญของการรณรงค์และให้ความร่วมมือ สนับสนุนการรณรงค์เพิ่มมากขึ้น

2) ควรสร้างการรับรู้มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่ประชาชน เนื่องจากปัจจัยด้านการรับรู้มาตรการทางกฎหมายมีการรับรู้อยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้นในการดำเนินโครงการควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในคัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องควบคู่กับการบังคับใช้กฎหมายควบคุม และมีบทลงโทษอย่างจริงจัง เข้มงวด เพื่อประชาชนจะได้ปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

3.1.2 จากการศึกษาในด้านปัจจัยนำเข้า มีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1) ควรที่จะให้การสนับสนุนในด้านปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากรต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการนำโครงการไปปฏิบัติ เนื่องจากปัจจัยความพร้อม ความเพียงพอด้านงบประมาณอยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้นในการกำหนดนโยบายของคณะกรรมการนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข หรือนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรที่จะให้การสนับสนุนด้านปัจจัยนำเข้าให้เพียงพอ และทันตามกำหนดเวลา ได้แก่การสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะดำเนินงานสนองนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ควรขอรับการสนับสนุนเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินโครงการจากหน่วยงานอื่น เนื่องจากความเพียงพอด้านเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ และปัจจัยการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นอยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้นเพื่อให้มีเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ใช้อย่างเพียงพอ ควรขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะในด้านการสาธารณสุข การมีคุณภาพชีวิตที่ดี และการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งจะเป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนด้วยดี

3.1.3 จากการศึกษาในด้านกระบวนการดำเนินงาน มีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1) ควรจะปรับกระบวนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และเกิดความคล่องตัวในการทำงาน และควรมีการติดตามความก้าวหน้าของโครงการเป็นระยะ ๆ เนื่องจากปัจจัยด้านการติดตามความก้าวหน้ามีการดำเนินการอยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้น เพื่อให้ทราบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ ควรมีหน่วยติดตามความก้าวหน้าในพื้นที่ มีแกนนำองค์กรเครือข่ายที่สามารถให้ข้อมูล รายละเอียดได้ชัดเจน เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการปรับเปลี่ยนกระบวนการดำเนินงาน

2) ควรมีการสำรวจถึงความเป็นไปได้ของโครงการเพื่อทราบข้อเท็จจริงในแต่ละสภาพพื้นที่จะได้จัดกิจกรรมการรณรงค์ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่นั้น ๆ และควรให้ความสำคัญกับการจัดเตรียมความพร้อมในด้านบุคลากร เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการรณรงค์ควรได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ ความเข้าใจที่แท้จริง เนื่องจากปัจจัยด้านความพร้อมของบุคลากรอยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาความสามารถของบุคลากรควรส่งเสริมให้ได้รับการฝึกอบรม ให้มีความรู้ความชำนาญ ในการฝึกอบรมนั้นควรฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ สื่อ ประชาสัมพันธ์ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินโครงการและสร้างจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่พึงปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างในการดำรงตน และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับคนในชุมชน

3) ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการและจัดกิจกรรมการรณรงค์อย่างต่อเนื่อง และไม่ควรเน้นการจัดกิจกรรมเฉพาะในงานเทศกาล งานประเพณี และวันสำคัญเท่านั้น เนื่องจากปัจจัยด้านความต่อเนื่อง และช่วงเวลาของการจัดกิจกรรม การดำเนินการอยู่ในอันดับต้น ๆ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินโครงการเกิดผลสำเร็จ ควรมีการประชาสัมพันธ์ และจัดกิจกรรมการรณรงค์อย่างต่อเนื่องตลอดปี และไม่ควรเน้นการจัดกิจกรรมเฉพาะในงานเทศกาล งานประเพณี และวันสำคัญเท่านั้น เพื่อให้ประชาชนได้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงโทษและอันตรายที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3.1.4 จากการศึกษาในด้านผลผลิต มีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

- 1) ควรเน้นจัดกิจกรรมการรณรงค์ที่ส่งผลโดยตรงต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และนิสัยการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชน เนื่องจากพฤติกรรมและนิสัยการดื่มของประชาชนลดลงน้อย ดังนั้นเพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม จึงควรเน้นจัดกิจกรรมการรณรงค์ที่ป้องกันไม่ให้เกิดการดื่มในกลุ่มเด็ก และเยาวชน อันจะส่งผลให้ปริมาณคนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลงในอนาคต
- 2) ควรดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการรณรงค์ เพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นโทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้นเพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักและเห็นโทษของการดื่ม จึงควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการรณรงค์ เพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้นควรสร้างองค์กรเครือข่ายภาคประชาชนเพื่อให้เกิดกระแสด้านการดื่มในชุมชน สร้างองค์กรชุมชนให้มีความเข้มแข็งเป็นพลังสำคัญในการรณรงค์ ส่งผลให้ปริมาณคนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลงได้

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 3.2.1 ควรใช้รูปแบบการประเมินผลโครงการหรือทฤษฎีการประเมินผลอื่น ๆ นอกเหนือจากการใช้รูปแบบการประเมินผลแบบซิป (CIPP Model)
- 3.2.2 ควรศึกษาวิจัยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เป็นการทำลายชีวิต และส่งผลกระทบต่อคนรอบข้าง และต่อสังคม